

Revisionsrapport

Uppföljning avseende genomförda granskningar 2014-2015

Kalix kommun

*Hans Forsström
Cert. Komm. revisor*

*Jonas Wallin
Revisionskonsult*

Maj/2016

Innehåll

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	2
1.1.	Sammanfattande revisionell bedömning	2
1.1.1.	Socialnämnden (se bilaga 3.1)	2
1.1.2.	Utbildningsnämnden (se bilaga 3.2)	2
1.1.3.	Kommunstyrelsen (se bilaga 3.3)	3
1.1.4.	Samhällsbyggnadsnämnden (se bilaga 3.4)	3
1.1.5.	Fritids- och kulturnämnden (se bilaga 3.5)	4
1.1.6.	Kommunövergripande granskningar (se bilaga 3.6)	4
1.2.	Rekommendationer	5
2.	Inledning	6
2.1.	Bakgrund	6
2.2.	Syfte och Revisionsfrågor, kontrollmål samt revisionskriterier	6
2.3.	Avgränsning och metod	6
3.	Bilagor	7
3.1.	Socialnämnden	7
3.1.1.	Värdegrund, bemötande och personalbemanning vid äldreboende (maj 2014)	7
3.1.2.	Beviljad tid och insats inom hemtjänsten	8
3.1.3.	Färdtjänst (maj 2015)	10
3.1.4.	Palliativ vård - samverkan mellan kommun och landsting (november 2015)	11
3.1.5.	Hemsjukvården (november 2015)	12
3.2.	Utbildningsnämnden	13
3.2.1.	Fritidshemmens verksamhet (feb 2014)	13
3.2.2.	Lärarbehörighet och rekrytering (maj 2014)	14
3.2.3.	Elevhälsans arbete (maj 2014)	15
3.3.	Kommunstyrelsen	16
3.3.1.	Strandängarna - investeringsbeslut och samhällsekonomisk effekt (juni 2015)	16
3.3.2.	Näringslivs- och tillväxtbefrämjande insatser (januari 2015)	18
3.4.	Samhällsbyggnadsnämnden - 2014	19
3.4.1.	Effektivitet och servicenivå i bygglovsprocessen (november 2014)	19
3.5.	Fritids- och kulturnämnden 2015	20
3.5.1.	Styrning och ledning av fritids- och kulturnämndens verksamheter (augusti 2015)	20
3.6.	Kommunövergripande (samtliga nämnder/ks)	22
3.6.1.	Hantering av kontantkassor (november 2014)	22
3.6.2.	Hantering och ansökan av statsbidrag inom flyktingmottagandet (november 2015)	23
3.6.3.	Upphandlingsverksamheten (oktober 2015)	24
3.6.4.	Vikariehantering inom socialnämnd och utbildningsnämnd (november 2015)	26

1. **Sammanfattande bedömning och rekommendationer**

På uppdrag av revisorerna i Kalix kommun har PwC genomfört en granskning avseende hur nämnder och kommunstyrelsen har behandlat de senaste två årens (2014 och 2015) fördjupade granskningsprojekt. Uppdraget har varit att granska om nämndernas och kommunstyrelsens hantering av de fördjupade granskningsprojekten har varit ändamålsenlig och har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet som nämnderna bedriver.

1.1. **Sammanfattande revisionell bedömning**

Nedan redogörs för bedömning av den övergripande revisionsfrågan. Redogörelsen görs för respektive nämnd. Den sammantagna bedömningen av kontrollmålen ligger till grund för bedömningen av revisionsfrågan. Iakttagelserna avseende kontrollmålen och bedömningarna utifrån de enskilda granskningarna återfinns i kapitel 3.

Revisionsfråga: Är hanteringen av de senaste två årens fördjupade granskningsprojekt ändamålsenlig och har den förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnderna bedriver.

1.1.1. **Socialnämnden (se bilaga 3.1)**

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden (Sn) till övervägande del har behandlat granskningarna på ett ändamålsenligt sätt och att behandlingen av granskningarna till övervägande del har haft förutsättningar att bidra till nämndens löpande förbättringsarbete.

Bedömningen utgår ifrån att granskningarna till övervägande del expedierats enligt revisorernas slutdokument samt att nämnden har haft förutsättningar att ta del av granskningens innehåll. Dock har det i ett fall förekommit bristfällig hantering vid expedieringen där granskningen inte delgetts enligt revisorernas anvisningar i slutdokumentet (se bilaga 3.1.4.1). I vår uppföljning har vi noterat att nämnden i ett fall, i sitt beslut, inte hanterat varken förvaltningens förslag till beslut enligt framarbetad tjänsteskrivelse eller granskningens innehåll (se bilaga 3.1.1.1). Det har även noterats brister i hur verkställigheten i beslut har säkerställts (se bilaga 3.1.2.1). Vilken uppföljning/återkoppling som ska ske kopplat till nämndens beslut är något som genomgående bedöms som ett utvecklingsområde. I det fall där beslutet omfattar återkoppling/uppföljning gör vi bedömningen att det hade varit befogat att avgränsa i tid när åtgärden skulle vara utförd i syfte att säkerställa verkställigheten i beslutet (se bilaga 3.1.2.1).

1.1.2. **Utbildningsnämnden (se bilaga 3.2)**

Vår sammanfattande bedömning är att utbildningsnämnden (Un) i begränsad utsträckning behandlat granskningarna på ett ändamålsenligt sätt och att behandlingarna i begränsad utsträckning har haft förutsättningar att bidra till nämndens löpande förbättringsarbete.

Bedömningen utgår ifrån att två av granskningarna som omfattat nämnden inte har kommit nämnden tillhanda så att en formell hantering av granskningen har varit möjlig (se bilaga 3.2.2 och 3.2.3). Att granskningarna inte kommit nämnden tillhanda ser vi som allvarliga brister i hanteringen av granskningen.

1.1.3. Kommunstyrelsen (se bilaga 3.3)

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsens (Ks) behandling av granskningarna till övervägande del har varit ändamålsenlig och har haft förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som styrelsen bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att styrelsen har fått granskningarna till sig samt att hanteringen visat att dess innehåll har analyserats och värderats. Vi bedömer att besluten i ett fall hade kunnat omfatta avgränsning avseende när i tid åtgärden skulle vara utförd samt vem som var ansvarig för utförandet av åtgärden (se bilaga 3.3.1.1) och detta i syfte att stärka den interna kontrollen och ytterst verkställigheten. Vi bedömer också att det finns utvecklingsbehov gällande dokumentationen i diariesystemet i syfte att kunna spåra hur granskningarna delges (se bilaga 3.3.2.1) då det gällande en av granskningarna inte framgick av diariesystemet vem granskningen delgivits till. Av intervju framgick att åtgärder vidtagits med anledning av hanteringen av en av granskningarna (se bilaga 3.3.2.1) men att det av protokollen inte gick att spåra att åtgärderna hade någon koppling till styrelsens behandling av granskningen. Vi noterar genomgående att vid behandlingen av granskningarna beslutades inte om någon uppföljning/återkoppling med anledning av de beslutade åtgärderna.

I sammanhanget vill vi lyfta fram vikten av att Ks säkerställer tillräcklig intern kontroll gällande styrelsens beslut. Ett sätt att stärka den interna kontrollen är att formulera besluten på ett sådant sätt att det framgår vem som är ansvarig för verkställigheten, att avgränsa i tid när åtgärden ska vara utförd samt hur eventuell uppföljning/återkoppling skall ske.

1.1.4. Samhällsbyggnadsnämnden (se bilaga 3.4)

Vår sammanfattande bedömning är att samhällsbyggnadsnämndens (Sam) behandling av granskningen – *Effektivitet och servicenivå i bygglovsprocessen* inte har skett på ett ändamålsenligt sätt och att hanteringen initialt inte haft förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver, men efter att granskningen behandlats på nytt bedöms förutsättningar finnas till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att nämndens behandling av granskningen uteblev och först över ett år efter att den delgivits, och efter att vi initierade denna uppföljande granskning, har den hanterats. Vid behandlingen av granskningen framgår att nämnden analyserat granskningens innehåll och det beslutas även om åtgärder och när dessa ska vara utförda samt vem som är ansvarig för utförandet (se bilaga 3.4.1.1).

Vi bedömer att det finns utvecklingsbehov när det gäller att säkerställa att granskningar behandlas på nämndnivå efter att de delgetts för handläggning på individnivå. Vår uppföljning har visat att den vidare hanteringen av granskningen uteblev på grund av förändringar på individnivå och att rutiner saknades för hur detta skulle undvikas.

1.1.5. Fritids- och kulturnämnden (se bilaga 3.5)

Vår bedömning är att granskningen – *Styrning och ledning av fritids- och kulturnämndens verksamheter* i begränsad utsträckning har hanterats på ett ändamålsenligt sätt och att det finns brister i hur ärendet dokumenterats i nämndsprotokollen, och att behandlingen till övervägande del har haft förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet.

Bedömningen utgår ifrån att granskningen har expedierats och hanterats av nämnden på ett sådant sätt att nämnden fått del av dess innehåll. Dock visar inte protokollen hur besluten om revidering av reglerna för föreningsstöd hänger ihop med varandra. Som protokollen nu är skrivna framgår det inte att det i arbetet med att revidera reglerna för föreningsstödet har tagits någon hänsyn till granskningens iakttagelser och rekommendationer, vilket nämnden särskilt beslutat om och som enligt intervju ska ha skett i praktiken (se bilaga 3.5.1.1).

Dock gör vi bedömningen utifrån intervju att det i arbetet med att revidera reglerna har tagits hänsyn till nämndens beslut om att ta hänsyn till granskningens iakttagelser och rekommendationer.

I sitt beslut om att följa revisorernas rekommendationer beslutas inte om någon återkoppling/uppföljning, i tid när åtgärderna ska vara utförda eller vem som är ansvarig för att utföra åtgärderna (se bilaga 3.5.1.1). Något som ur internkontrollsynpunkt hade varit önskvärt.

1.1.6. Kommunövergripande granskningar (se bilaga 3.6)

Vår bedömning är att de granskningar som omfattat fler än en nämnd/styrelse till övervägande del har hanterats på ett ändamålsenligt sätt och att hanteringen har haft förutsättningar att bidra till nämndernas och styrelsens löpande förbättringsarbete.

Bedömningen utgår ifrån att expedieringen har varit ändamålsenlig förutom i ett fall då granskningen endast expedierades till Ks trots att revisorernas anvisningar var att den skulle delges till fler nämnder. För övriga granskningar visar vår uppföljning att nämnderna och styrelsen tagit del av granskningarna och att de har analyserats och värderats. Genomgående när det gäller besluten kopplat till de kommunövergripande granskningarna är att de inte omfattar vilken uppföljning/återkoppling som ska ske. I ett fall har dock Ks beslutat att Un samt Sn på ett Ks-sammanträde ska redogöra hur de ställer sig till granskningen (se bilaga 3.6.4.1).

1.2. Rekommendationer

Med anledning av granskningens iakttagelser vill vi lämna följande rekommendationer:

- Att Ks och nämnderna säkerställer en ändamålsenlig expediering av inkomna dokument från revisionen i syfte att dokumenten delges och kommer de avsedda mottagarna tillhanda.
- Att Ks och nämnderna säkerställer en ändamålsenlig dokumentation vid expediering så att det framgår hur det inkomna dokumentet har hanterats.
- Att Ks och nämnderna säkerställer att det finns rutiner för att hantera den vidare handläggningen av ett ärende oavsett vad som sker på individnivå. Rutinerna bör säkerställa att det finns kontrollmoment/kontrollfunktioner som hanterar förändringar på individnivå.
- Att Ks och nämnderna i besluten, då det inte uppenbart är onödigt, definierar uppdrag och förväntningar så att det framgår i tid när åtgärd ska vara utförd, vem som är ansvarig för handläggning samt vilken återkoppling som ska ske. Detta för att i ökad utsträckning säkerställa den interna kontrollen och verkställigheten av beslut.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommunens revisorer har med hänsyn till väsentlighet och risk bedömt det angeläget att göra en granskning av tidigare års fördjupade granskningar inom kommunen.

Revisorerna genomför årligen ett antal fördjupade granskningsprojekt som resulterar dels i revisionella bedömningar och dels i rekommendationer till styrelsen och nämnderna. Av nämndsprotokollen är det ofta svårt utläsa hur revisionerna har behandlats och framförallt vilka förbättringsåtgärder som vidtas med anledning av revisorernas synpunkter.

2.2. Syfte och Revisionsfrågor, kontrollmål samt revisionskriterier

Syftet med granskningen är att översiktligt följa upp hur de senaste två årens fördjupade granskningsprojekt har behandlats av berörda nämnder inklusive kommunstyrelsen, Ks. Detta för att bedöma om hanteringen är ändamålsenlig och har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnderna bedriver.

Som grund för bedömningen av revisionsfrågan ska följande bedömas:

Kontrollmål

- Vilken formell behandling har granskningarna fått?
- Framgår av protokoll om nämnderna tagit några särskilda beslut med anledning av granskningarnas resultat?
- Har nämnderna fortsatt följt upp utfallet av eventuella beslutade åtgärder och uppdrag?

Revisionskriterier i granskningen har kommunstyrelsens och nämndernas reglementen varit.

2.3. Avgränsning och metod

Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen (Ks), utbildningsnämnden (Un), socialnämnden (Sn), fritid- och kulturnämnden (FoKn) och samhällsbyggnadsnämnden (Sam). I tid har granskningen avgränsats till att gälla kalenderåren 2014 och 2015.

Metoden i denna granskning har varit intervjuer och analyser av relevanta dokument. Avgränsningen i form av intervjuer har gjorts till kommundirektör, respektive förvaltnings förvaltningschef, respektive nämnds nämndssekreterare samt utvecklingschefen. Dokumentgranskningen har avgränsats till revisionsrapporter, slutdokument, protokoll samt förvaltningarnas eventuella svar i form av tjänsteskrivelse eller utlåtande med anledning av granskningen.

3. Bilagor

Nedan redogörs för var och en av de fördjupade granskningarna som har slutförts under 2014 och 2015. Uppdelningen är gjord utifrån nämnd/styrelse. I rubriken för varje fördjupad granskning anges i parantes när granskningen är slutförd.

För varje fördjupad granskning presenteras en sammanfattande del innehållande syfte, bedömning samt eventuella rekommendationer. För varje granskning redogörs för hur granskningen formellt behandlats, vilka åtgärder som nämnd/styrelse beslutat om, eventuell återkoppling samt en revisionell bedömning. De bedömningar som görs för varje enskild granskning ligger till grund för den sammanfattande bedömningen som återfinns under rapportens inledande del (avsnitt 1.1).

3.1. Socialnämnden

3.1.1. Värdegrund, bemötande och personalbemanning vid äldreboende (maj 2014)

Syftet med granskningen var att bedöma om det inom socialnämndens ansvarsområde för äldreomsorgen fanns en tillräckligt god intern kontroll avseende att omsorgsarbetet byggde på en gemensam tillämpad värdegrund, ett gott bemötande samt ett arbete med personalbemanning som gav förutsättningar för ändamålsenlig vård och omsorg.

När det gällde värdegrundsarbetet och området personalbemanning/personalförsörjning bedömdes socialnämnden ha en tillräckligt god intern kontroll som gav förutsättningar för en ändamålsenlig vård och omsorg vid äldreboendena. När det gällde bemötandet av de äldre bedömdes att den interna kontrollen inte var tillräcklig avseende det sätt på vilket socialnämnden lät undersöka de äldres/anhörigas uppfattning om personalens bemötande. Därmed bedömdes även att den information som nämnden hade tillgång till avseende bemötandet av de äldre och deras anhöriga inte var tillräcklig.

Följande rekommendationer lämnades av revisorerna:

- Att förankringsarbetet av värdegrunden behövde en nytändning där värdegrundsledaren sågs som en resurs samt funderingar om värdegrundskontrakt mellan chef och medarbetare skulle användas fortsättningsvis.
- Att anhängenkäten skickas per post med frankerat svarskuvert till samtliga äldres anhöriga/motsvarande i syfte att nå en större grupp svars personer.
- Att anhängenkäten skulle besvaras i hemmet av den anhöriga med tillräcklig svarstid. Anonymitet skulle gälla men vilket äldreboende som avses borde framgå.
- Att socialnämnden skulle tydliggöra och informera om möjligheterna för medborgarna att använda Patientnämnden.

3.1.1.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i maj 2014 och expedierades 2014-05-28. Enligt diariesystemet delgavs granskningen till fullmäktiges presidium, kommunalråden och partiernas gruppledare.

Socialnämnden behandlade granskningen i juni 2014 och fattade beslut om att nämnden tagit del av granskningen Sn 2014-06-18 § 102. Nämnden fattade inte beslut om några särskilda åtgärder med anledning av granskningens innehåll. Det finns en tjänsteskrivelse som underlag till beslutet. Beslutet omfattar dock inte förslag till beslut utifrån tjänsteskrivelsen.

Av tjänsteskrivelse framgår att socialförvaltningen lyfter fram att brukaren ska ges möjlighet att själva svara på enkäten samt att uppföljning och återkoppling kommer att ske till nämnden med anledning av att handlingsplan/åtgärdsplan ska framarbetas per verksamhet utifrån resultatet av den nationella brukarenkäten – ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen” samt att uppföljning och återkoppling till nämnden ska ske per enhetschef och verksamhet. Beslutet omfattar inte någon återkoppling med anledning av nämndens hantering av granskningen.

Av nämndsprotokollen framgår inte vilken vidare hänsyn som verksamheten har gjort med anledning av de lämnade rekommendationerna i granskningen. Värdegrunden är dock något som ständigt arbetas med i vardagen i nämndens verksamhet, enligt intervju.

3.1.1.2. Bedömning

Vår bedömning är att hanteringen av granskningen – *Värdegrund, bemötande och personalbemanning vid äldreboende* i begränsad utsträckning har varit ändamålsenlig och att hanteringen i begränsad utsträckning har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet som nämnden bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att expedieringen har varit ändamålsenlig samt att nämnden har tagit del av granskningens innehåll. Dock gör vi bedömningen att detta inte räcker för att hanteringen ska anses ha bidragit till det löpande förbättringsarbetet. I tjänsteskrivelsen framhålls bl.a. att revisorernas synpunkter skall beaktas. Vår bedömning utifrån ramen för granskningen är att nämndens beslut varken tar ställning till granskningens innehåll eller tjänsteskrivelsen och dess förslag till beslut. I tjänsteskrivelsen lyfts särskilt fram förslag om vilken återkoppling/uppföljning som borde ske till nämnden vilket dock inte nämns i nämndens beslut.

3.1.2. Beviljad tid och insats inom hemtjänsten

Syftet med granskningen var att besvara om socialnämnden genom tillräcklig internkontroll säkerställer att hemtjänstens mottagare får den tid/insats de är beviljade.

Den sammanfattande bedömningen var att socialnämnden i betydande utsträckning säkerställde att hemtjänstens mottagare fick den tid/insats de var beviljade samt att den interna kontrollen inom området kunde utvecklas ytterligare.

Följande rekommendationer lämnades av revisorerna:

- Att socialnämnden skulle utreda de osäkerheter som nämndes avseende rapportering av utförd tid och insats i debiteringssystemet för att säkerställa att den enskilde fick den tid och insats denne enligt beslut var berättigad till samt att debiteringsunderlaget var korrekt.
- Att socialnämnden, för att möjliggöra ett lärande baserat på uppkomna avvikelser inom den egna och andra enheter inom socialnämndens verksamhetsområden, skulle säkerställa att sammanställningar av avvikelser systematiskt och kontinuerligt delgavs samtliga verksamheter inom socialnämnden.
- Att socialnämnden skulle säkerställa att samtliga brukare hade en tillräcklig genomförandeplan samt att upprättade genomförandeplaner delgavs berörd biståndshandläggare för att säkerställa att även genomförandeplaner skulle ingå i uppföljningen.

Protokollet expedierades till socialförvaltningens ledningsgrupp.

3.1.2.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i januari 2015 och expedierades 2015-01-27. Enligt diariesystemet delgavs granskningen till socialförvaltningschefen, områdeschef och ordförande.

Socialnämnden behandlade granskningen i feb 2015, Sn 2015-02-26 § 15.

Med anledning av behandlingen av granskningen i feb beslutade nämnden att:

- Uppdra till förvaltningschefen att återkomma till nämnden med beskrivning av kvalitetssäkrad debitering
- Uppdra till medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) att återkomma till nämnde med en beskrivning av hur avvikelser uppmuntras och används i ett lärande syfte.
- Uppdra till förvaltningschefen att återkomma med hur implementering av genomförandeplaner fortskrider.

Dokumentet *Hur avvikelser uppmuntras och används i ett lärande syfte* presenterades av MAS för nämnden i april, Sn 2015-04-23 § 67. I samband med presentationen av dokumentet presenterade MAS även en handlingsplan för nämnden. Nämnden beslutade att lägga både handlingsplanen och granskningen med godkännande till handlingarna.

Av intervju framgår att de övriga punkterna arbetas det löpande med. Exempelvis lyfts införandet av digital tidsredovisning fram som en åtgärd men där bedömningen är att detta inte är möjligt på grund av för hög kostnad. I detta sammanhang arbetar verksamheten utifrån de förutsättningar som finns, alltså dokumentation via papper och penna vid tidsredovisning. Det går inte av protokollen se att det skett någon särskild återkoppling/uppföljning gällande punkterna; beskrivning av kvalitetssäkrad debitering och hur implementeringen av genomförandeplanerna fortskrider.

3.1.2.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen – *Beviljad tid och insats inom hemtjänsten* till övervägande del har varit ändamålsenlig och att hanteringen till övervägande del har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att det skett en ändamålsenlig expediering där nämnden har fått granskningen till sig samt att nämnden hanterat granskningen. Vi gör bedömningen att nämnden analyserat och tagit till sig av granskningens innehåll och genom MAS:ens särskilda dragnings har nämnden fått redogörelse för hur avvikelshanteringen används.

Vid bedömer dock att nämnden gällande de övriga punkterna – kvalitetssäkrad debitering samt hur implementeringen av genomförande planerna fortskrider, inte har fått den återrapportering som efterfrågades. Med anledning av detta vill vi särskilt lyfta fram att nämnden bör överväga att stärka den interna kontrollen genom att i tid avgränsa när vissa åtgärder ska vara utförda samt att säkerställa rutiner för att särskilt följa verkställigheten.

3.1.3. Färdtjänst (maj 2015)

Syftet med granskningen var att bedöma om socialnämnden säkerställde att det fanns en ändamålsenlig och säker färdtjänst i kommunen.

Den sammanfattande bedömningen var att socialnämnden i stor utsträckning hade säkerställt att det fanns förutsättningar för en ändamålsenlig och säker färdtjänst i kommunen.

Revisorerna lämnade rekommendationer om att nämnden skulle tydliggöra vilken samlad återkoppling, inklusive kvalitetsaspekten, som nämnden vill ha samt tidplan för denna uppföljning avseende färdtjänstverksamheten.

3.1.3.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen färdigställdes i maj 2015 och expedierades 2015-06-15. Enligt diariesystemet delgavs granskningen till kommunfullmäktiges presidium, socialförvaltningen, förvaltningschef, enhetschef (med särskilt ansvar kopplat till färdtjänst), nämndens ordförande samt vice ordförande.

Socialnämnden behandlade granskningen i september 2015 och beslutade att lägga rapporten med godkännande till handlingarna, Sn 2015-09-17 § 114. Det framgår av protokollet att enhetschef har redogjort för granskning på sammanträdet. Vidare framgår det av protokollet att redogörelsen har omfattat de avvikelser och uppföljning som redogjorts för i granskningen. Med anledning av granskningen presenterades resultat från *Regionala kollektivmyndigheten Norrbotten (RKM)* som begärts in i syfte att säkerställa kvalitet och uppföljning. Avslutningsvis lyfts det, i protokollet, fram att resultatet visat att det ekonomiskt och miljömässigt varit bra med en sammanslagning till en myndighet för färdtjänsten.

Av intervju framgår att resultaten från RKM följs upp månatligen och att även avvikelser presenteras för nämnden när sådana dyker upp. Vidare har det nyligen initierats en kvalitetsuppföljning utifrån brukarperspektiv med fokus på hur färdtjänsten upplevs.

3.1.3.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen – *Färdtjänst* har varit ändamålsenlig och har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att det har skett en ändamålsenlig expediering av granskningen samt att nämnden har delgetts granskningen. Vår uppfattning är att nämnden har tagit till sig av granskningens innehåll och att detta lett till förändringar i verksamheten.

3.1.4. Palliativ vård - samverkan mellan kommun och landsting (november 2015)

Syftet med granskningen var att ge underlag för bedömningen om samverkan mellan huvudmännen var tillräcklig avseende målet att erbjuda personer en god vård under livets sista tid.

Den sammanfattande bedömningen var att samverkan mellan kommun och landsting till övervägande del var tillräcklig för att kunna erbjuda personer en god vård i livets slutskede, men att det fanns utvecklingspotential inom området.

Följande rekommendationer lämnades av revisorerna:

- Att nämnden säkerställer att de reviderade rutinerna för den palliativa vården implementeras i de verksamheter som vårdar och stödjer palliativa patienter.
- Att nämnden säkerställer att det tydliggörs vad kommunens och landstingets ansvar för vården av palliativa patienter innebär i praktiken.
- Att nämnden säkerställer en tillräcklig och patientsäker informationsöverföring mellan kommunen och landstinget
- Att nämnden ser över möjligheten till kompetensutveckling inom palliativ vård hos framförallt baspersonal

3.1.4.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen färdigställdes i november 2015 och expedierades 2015-11-27. Granskningen delgavs till socialchef, handläggare, MAS, enhetschef. Av diariet framgår inte om denna även delgavs för kännedom till Kf presidium, partiernas gruppledare samt Ks, vilket skulle ske enligt revisorernas slutdokument med anledning av granskningen.

Socialnämnden behandlade granskningen i februari 2016 och beslutade att nämnden hade tagit del av granskningen samt att socialförvaltningen skulle följa revisorernas rekommendationer, Sn 2016-02-25. Protokollet expedierades till socialförvaltningens ledningsgrupp. Det framgår inte av beslutet i tid när det ska vara åtgärdat eller vilken eventuell återkoppling/uppföljning som ska ske.

Av intervju framgår att ett handlingsprogram är implementerat och att verksamheterna följer detta. Nämnden och förvaltningen arbetar för närvarande med att ta fram nya mål och indikatorer för verksamheten. Den uppföljning som kommer att ske utifrån granskningsområdet kommer att omfattas av den kvalitetsberättelse som, enligt intervju, kommer att arbetas fram under 2016.

3.1.4.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen – *Palliativ vård* till övervägande del har varit ändamålsenlig, men att det finns brister i hur expedieringen har dokumenterats i diariesystemet och att hanteringen har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver.

Att behandlingen bedöms som ”till övervägande del ändamålsenlig” utgår ifrån att granskningen inte har delgetts enligt revisorernas anvisningar. I övrigt bedöms hanteringen ha medfört att nämnden har tagit del av granskningens innehåll. Vidare är det vår bedömning att beslutet om att följa revisorernas rekommendationer har medfört aktiviteter ute i verksamheten inom de områden som lämnades rekommendationer på i granskningen. Vi bedömer att nämndens beslut hade kunnat omfatta vilken återkoppling/uppföljning som skulle ske samt i tid när detta skulle utföras/vara åtgärdat i syfte att stärka nämndens interna kontroll.

3.1.5. Hemsjukvården (november 2015)

Syftet med granskningen var att bedöma om ansvarig nämnd bedrev verksamheten för hemsjukvård på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Den sammanfattande bedömningen var att socialnämnden till övervägande del bedrev hemsjukvården på ett ändamålsenligt sätt men att det i viss utsträckning fanns brister avseenden den interna kontrollen inom området.

Med anledning av granskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer;

- Att nämnden ser över vilka behov som finns av förtydliganden för att minimera risken att kommunen och landstinget tolkar avtalet avseende hemsjukvården olika
- Att nämnden säkerställer att det finns en tydlig definition av vad som är ett hemsjukvårdsärende samt för på vilka kriterier en individ ska bli en hemsjukvårdspatient, och att detta är känt hos berörd personal
- Att nämnden säkerställer att informationsöverföringen mellan kommunens hälso- och sjukvårdspersonal och landstingets läkare är tillräcklig och patientsäker

3.1.5.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i november 2015 och expedierades 2015-11-27. Enligt diariesystemet delgavs granskningen till socialchefen (som också tilldelades som ansvarig för den vidare hanteringen av granskningen), KF presidium samt partiernas gruppledare.

Socialnämnden behandlade granskningen i februari 2016 och beslutade att nämnden har tagit del av rapporten samt uppdrog till socialförvaltningen att följa revisorernas rekommendationer, Sn 2016-02-25 § 16.

Protokollet expedieras till socialförvaltningens ledningsgrupp. Det fattas inget beslut om eller när någon uppföljning/återkoppling skulle ske till nämnden.

Av intervju framgår att det pågår arbete med att arbeta fram rutindokument på området och att rutinerna slutligen kommer tas av nämnden. För närvarande är rutindokumentet för bedömning hos jurist.

3.1.5.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen – *Hemsjukvården* till övervägande del har varit ändamålsenlig och att hanteringen till övervägande del har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att det skett en ändamålsenlig expediering och hantering av granskningen där nämnden haft förutsättningar att ta till sig av granskningens innehåll. Vidare är det vår bedömning att verksamhetens åtgärder att ta fram rutindokument särskilt visar att granskningen har bidragit till det löpande förbättringsarbetet hos nämndens verksamhet. Vi bedömer dock att beslutet hade kunnat omfatta vilken återkoppling/uppföljning som skulle ske samt i tid när åtgärden skulle vara utförd i syfte att stärka nämndens interna kontroll.

3.2. Utbildningsnämnden

3.2.1. Fritidshemmens verksamhet (feb 2014)

Syftet med granskningen var att säkerställa om utbildningsnämnden genom styrning och ledning säkerställde en ändamålsenlig fritidshemsverksamhet.

Den sammanfattande bedömningen var att utbildningsnämnden inte till fullo hade säkerställt att det bedrevs en ändamålsenlig fritidshemsverksamhet.

Följande rekommendationer lämnades av revisorerna:

- Att utbildningsnämnden skulle se över det systematiska kvalitetsarbetet med syfte att säkerställa att detta sker på ett ändamålsenligt sätt, framförallt vad gäller huvudmannans ansvar.
- Att utbildningsnämnden skulle utvärdera hur resursfördelningsmodellen påverkade måluppfyllelsen och förutsättningarna att leva upp till de krav som fanns på fritidshemsverksamheten, både vad gäller särskilda behov och verksamheten i övrigt.
- Att utbildningsnämnden skulle följa upp vårdnadshavares och elevers syn på fritidshemsverksamheten.

3.2.1.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i feb 2014 och expedierades 2014-03-19 till utbildningschefen, KF:s presidium och partiernas gruppledare.

Utbildningsnämnden (Un) behandlade granskningen i maj 2014 och beslutade att godkänna utbildningschefens svar på granskningen, Un 2014-05-19 § 46.

Av tjänsteskrivelsen framgår vilka åtgärder som har vidtagits kopplat till granskningens iakttagelser, vilka åtgärder som kommer vidtas samt hur förvaltningen ställer sig till rekommendationerna. Exempelvis lyfts implementeringen av datasystemet Stratsys fram som ett steg i arbetet med att säkerställa ett ändamålsenligt arbete med det systematiska kvalitetsarbetet.

Av intervju framgår att den återkoppling som ska ske med anledning av nämndens beslut kommer omfattas av internkontrollplanens årliga uppföljning samt den uppföljning som ryms inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Nämnden har inte fattat något särskilt beslut angående uppföljning med anledning av nämndens hantering av granskningen.

3.2.1.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen – *Fritidshemmens verksamhet* är ändamålsenlig och har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att det har skett en ändamålsenlig diarieföring och expediering av granskningen. Vidare har nämnden hanterat rekommendationerna samt fattat beslut kopplat till den tjänsteskrivelse som arbetats fram med anledning av granskningen. I sammanhanget vill vi däremot göra nämnden uppmärksam på huruvida det av beslutet även ska framgå om uppföljning ska ske. Ett syfte med att beslut även omfattar vilken återkoppling/uppföljning som ska ske är att nämnden kan stärka den interna kontrollen på området.

3.2.2. Lärarbehörighet och rekrytering (maj 2014)

Syftet med granskningen var att bedöma om utbildningsnämndens styrning och kontroll när det gällde säkerställandet av behöriga lärare var ändamålsenligt och om den interna kontrollen inom området var tillräckligt.

Den sammanfattande bedömningen var att utbildningsnämndens styrning när det gällde säkerställandet av behöriga lärare i stort var ändamålsenlig. Den interna kontrollen inom området bedömdes inte vara fullt tillräcklig.

Med anledning av granskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer:

- Att beslut om åtgärder för att överbrygga kompetensbrister borde föregås av att nämnden erhåller specificering av omfattningen av aktuella kompetensbrister i verksamheten.
- Att nämnden skulle följa upp resultatet av satsningen på förste-lärarna med tydlig koppling till nämndens målsättning med satsningen; ”att höja kursbetygen”.
- Att nämnden skulle uppmärksammas på vikten av att säkerställa att förstelärarnas tillkommande arbetsuppgifter och uppdrag ryms inom ramen för befintlig årsarbetstid och kan genomföras på avsett vis.

3.2.2.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i maj 2014 och expedierades 2014-05-27. Enligt diariesystemet delgavs granskningen till kommunalråden, KF presidium samt partiernas gruppledare. Ansvarig för vidare hantering av granskningen sattes utbildningschefen.

Av dokumentgranskningen framgår att nämnden inte formellt behandlat granskning, vilket även bekräftas av intervju. Det framgår av intervju att granskningen har beretts på något sätt och att utbildningschefen har varit inblandad i denna beredning. Dock finns inget spår i diariet som kan bekräfta att granskningen har hanterats av nämnden vare sig via en särskild punkt eller via punkten meddelanden. Vidare framgår av intervju att nämnden har antagit en rekryteringsstrategi som inte är någon direkt följd av granskningens iakttagelser men omfattar det område som granskningen berörde, Un 2015-08-28 § 77.

3.2.2.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen – *Läraryrket och rekrytering* i begränsad utsträckning är ändamålsenlig och inte kan sägas ha bidragit till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att det har skett en ändamålsenlig diarieföring samt expediering av granskningen. Dock är den vidare hanteringen av granskningen inte ändamålsenlig då den efter beredning inte har delgetts nämnden. En korrekt hantering förutsätter att nämnden får en möjlighet att ta ställning till granskningen, men framförallt att slutdokument och rapport delges nämnden. Vår uppföljning via dokument och intervjuer har visat att nämnden inte har fått granskningen till sig. Att nämnden inte delgivits granskningen bedöms som allvarligt.

3.2.3. Elevhälsans arbete (maj 2014)

Syftet med granskningen var att bedöma om utbildningsnämnden säkerställde att elevhälsan i grundskolan bedrevs ändamålsenligt?

Den sammanfattande bedömningen var att utbildningsnämnden i stort säkerställde att elevhälsan bedrevs ändamålsenligt.

Med anledning av revisionsgranskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer:

- Att nämnden borde se över rutin och resursfördelning när det gäller skolkuratorerna
- Att nämnden borde se över de specialkompetenser som finns hos kuratorer och specialpedagoger.
- Att kommunövergripande utvärdering av elevhälsans arbete mot bakgrund av upprättade mål för elevhälsan var ett utvecklingsområde.
- Att fortsatt utveckling av fungerande rutiner vid samtliga skolenheter var ett utvecklingsområde.

- Att verksamheternas arbete med nämndens beslutade mål/aktivitet var ett utvecklingsområde.
- Att nämnden behöver bredda sin styrning och kontroll av elevhälsans verksamhet och måluppfyllelse.

3.2.3.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i maj 2014 och expedierades 2014-05-27. Enligt diariesystemet delgavs granskningen till kommunalråden, KF:s presidium och partiernas gruppleadare. Utbildningschefen var ansvarig för den vidare hanteringen av granskningen.

Av dokumentgranskningen framgår att granskningen inte behandlats formellt av nämnden. Vidare framgår det av intervju att det inte finns diariefört någon tjänsteskrivelse eller liknande kopplat till granskningen samt att de intervjuade inte kunde redogöra för hur eller om granskningen hanterats vidare efter expedieringen.

3.2.3.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen *Elevhälsans arbete* endast i begränsad utsträckning är ändamålsenlig och inte kan sägas ha bidragit till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att det har skett en ändamålsenlig expediering av granskningen. Den vidare hanteringen av granskningen bedöms som inte ändamålsenlig eftersom det varken av diariesystemet eller intervju går att reda ut hur granskningen har hanterats. Att nämnden inte delgivits granskningen bedöms som allvarligt.

3.3. Kommunstyrelsen

3.3.1. Strandängarna - investeringsbeslut och samhällsekonomisk effekt (juni 2015)

Syftet med granskningen var att bedöma om utredningen som föregick kommunens investeringsbeslut avseende Strandängarna följde de riktlinjer för investeringar som antagits av kommunfullmäktige samt om det samhällsekonomiska nettonuvärdet av kommunens investeringar i Strandängarna var positivt.

Bedömningen avseende kommunens utredning som föregick kommunfullmäktiges beslut var att arbetsmaterialet som togs fram av styr- och arbetsgrupper för Strandängsprojektet uppfyllde de då gällande ekonomistyrreglerna för investeringar. Det beredningsförslag som sedan presenterades för kommunfullmäktige bedömdes vara så kortfattat att det inte ansågs vara tillräcklig enligt ekonomistyrreglerna. Den kostnadskalkyl som presenterades för kommunfullmäktige bedömdes vara lägre än de kalkyler som presenterades i styrgruppen för Strandängarna och för Tillväxtverket.

Avseende det ekonomiska nettonuvärdet bedömdes att antalet gästnätter på Kalix Camping hade ökat med närmare 20 000 per år sedan Strandängsprojektet genomfördes. När det gäller Strandängsbadet bedömdes badet har drygt 8 100 besökare per säsong.

Vidare framgick att Strandängsprojektet medfört såväl monetära som icke monetära nyttoeffekter. Utifrån beaktande av de monetära nyttoeffekterna bedömdes det samhällsekonomiska nettonuvärdet vara negativt. Det lyftes dock fram att det bör beaktas att det fanns betydande icke-monetära nyttoeffekter såsom nöje och ökad livskvalitet för kommunens invånare.

3.3.1.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i juni 2015 och expedierades 2015-08-07. Enligt diariesystemet delgavs granskningen 2015-08-12 till Kf:s presidium, och partiernas gruppledare. Beslut om vidare handläggning av granskningen beslutades av Kf:s presidium och partiernas gruppledare. Till handläggare av ärendet utsågs t f kommunchef.

Kommunstyrelsen behandlade granskningen i september 2015 och beslutade att följa revisorernas rekommendationer, Ks 2015-09-21 § 195. Följande att-satser beslutade nämnden om;

- *”Att vid beredning inför investeringsbeslut i kommunfullmäktige fullt ut tillämpa kommunens riktlinjer för investeringar*
- *Att snarast följa upp efterlevnaden av parternas åtaganden i samverkansavtalet mellan kommunen och Hotell Valhall exempelvis avseende investeringar respektive underhållet av befintliga byggnader och övriga anläggningar inom Strandängsområdet”*

Av beslutet framgår inte hur tillämpningen av kommunens riktlinjer för investeringar ska följas upp eller när i tid det ska vara åtgärdat. Även i den andra att-satsen saknas avgränsning i tid när åtgärden ska vara utförd. Det går inte av beslutet se vem som är ansvarig för att åtgärderna ska vidtas. Återkopplingen med anledning av beslutet (2015:195) ska enligt intervju ske i maj 2016. I mars 2016 har Ks fattat beslut om ytterligare åtgärder kopplat till utredningsuppdraget av Strandängarna, 2016-03-21 § 69. Bland annat beslutades att utvecklingsutskottet skulle vara styrgrupp för utveckling av Strandängarna och kommundirektören uppdrogs att tillsätta en förvaltningsövergripande arbetsgrupp.

3.3.1.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen – *Strandängarna - investeringsbeslut och samhällsekonomisk effekt* till övervägande del är ändamålsenlig och har haft förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som kommunstyrelsen bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att Ks har hanterat granskningen och att styrelsens beslut visar att granskningens iakttagelser och rekommendationer analyserats och värderats. Vi bedömer att besluten med fördel hade kunnat omfatta en avgränsning i tid när åtgärden ska vara utförd samt vem som är ansvarig för den vidare handläggningen av åtgärden i syfte att stärka den interna kontrollen och ytterst verkställigheten.

3.3.2. Näringslivs- och tillväxtbefrämjande insatser (januari 2015)

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsens tillväxt- och näringslivsbefrämjande arbete bedrevs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Den sammanfattande bedömningen var att kommunstyrelsens arbete med den näringslivs- och tillväxtbefrämjande verksamheten i väsentliga delar bedrevs på ett ändamålsenligt sätt, men att den interna kontrollen av verksamheten inte var tillräcklig.

Med anledning av granskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer, att Ks skulle;

- Upprätta tydliga anvisningar för hur de näringslivs- och tillväxtbefrämjande arbetet ska följas upp och utvärderas i syfte att stärka den interna kontrollen samt för att underlätta för styrelsen och/eller dess utvecklingsutskott att kunna fatta styrande och korrigerande beslut avseende verksamhetsområdet
- Följa upp övriga kommunala nämnders och verksamheters, liksom de kommunala företagens, bidrag till det övergripande målet om ett attraktivare Kalix.

3.3.2.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i januari 2015 och expedierades 2015-02-27. Det framgår inte av diariesystemet vem granskningen delgivits till.

Kommunstyrelsen behandlade granskningen i maj 2015 och beslutade att följa revisorernas rekommendationer samt att lägga revisionsrapporten till handlingarna, Ks 2015-05-25 § 141. Det beslutades inte om någon särskild återkoppling/uppföljning, eller att någon särskild skulle vara ansvarig för den vidare hanteringen av beslutet.

Hanteringen av näringslivs- och tillväxtbefrämjande arbetet sker främst i Ks särskilda utskott – utvecklingsutskottet (Kssu). I maj 2015 uppdrogs utvecklingschefen att ta fram en mall för hur verksamheterna ska redovisa sin uppföljning av aktiviteter och verksamhet mot mål och budget, Kssu 2015-05-04 § 30. Av intervju framgår att uppdraget att ta fram mallen är en följd av granskningen, vilket dock inte finns noterat i protokollet. I september beslutade Kssu att anta utvecklingschefens förslag om mall för uppföljning/redovisning av beviljade medel, Kssu 2015-09-14 § 46. Det går inte av protokollen se att det finns en koppling till hanteringen av granskningen, men beslutet omfattar granskningens område.

3.3.2.2. Bedömning

Vår bedömning är att hanteringen av granskningen – *Näringslivs- och tillväxtbefrämjande insatser* till övervägande del har varit ändamålsenlig och har haft förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som Ks bedriver.

För att bedömningen skulle ha varit helt ändamålsenlig hade det dels krävts att det i diariesystemet hade funnits möjlighet att följa hur granskningen delgivits efter att den inkommit samt att det av protokollen hade framgått att det i besluten fanns en koppling till granskningen.

I sammanhanget vill vi lyfta fram vikten av att Ks säkerställer tillräcklig intern kontroll gällande nämndens beslut. Ett sätt att stärka den interna kontrollen är att formulera besluten på ett sådant sätt att det framgår vem som är ansvarig för verkställigheten, att avgränsa i tid när åtgärden ska vara utförd samt hur eventuell uppföljning/återkoppling skall ske.

3.4. Samhällsbyggnadsnämnden - 2014

3.4.1. Effektivitet och servicenivå i bygglovsprocessen (november 2014)

Syfte med granskningen var att bedöma om samhällsbyggnadsnämndens bygglovsprocess hade en ändamålsenlig effektivitetsnivå i förhållande till lagstiftningen och nämndens uppdrag.

Den sammanfattande bedömningen var att bygglovsprocessen i väsentliga delar bedrevs enligt lagstiftningens krav och på ett även i övrigt ändamålsenligt sätt samt att den grundläggande kompetensen inom området var tillfredsställande. Emellertid fanns vissa brister i ändamålsenligheten som var kopplade till resursbrist i förvaltningen.

Med anledning av de iakttagelser som framgått av granskningen lämnades följande rekommendationer:

- Att samhällsbyggnadsnämnden (SBn) tydligare i beslut skulle ange vilka prioriteringar verksamheten har att följa i de fall resursbristen kvarstår.
- Att SBn skulle vidta åtgärder för att, trots rådande resursbrist, en planerad tillsyns- och uppföljningsverksamhet skulle bedrivas inom byggområdet.
- Att SBn skulle tillse att kompetensförsörjningen säkerställs för den personal som i första hand arbetar med frågor kopplade till byggområdet.
- Att SBn skulle utveckla sin uppföljning avseende hur allmänheten och särskilt sökanden uppfattade information och service.

3.4.1.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i nov 2014. När det gäller nämndens behandling av granskningen framgick att den diariefördes 2015-01-26. Av intervju framgår att avdelningschef på förvaltningen tilldelades som ansvarig. Granskningen registrerades och avslutades i avdelningens diariesystem utan någon vidare hantering. Det framgår av intervju att avdelningschefen avslutade sin anställning och att det kan vara en av anledningarna till att det inte skedde någon ytterligare hantering av granskningen.

Initieringen av denna granskning - *Uppföljande granskning av tidigare granskningar*, har dock medfört att granskningen återigen har tilldelats en ansvarig – avdelningschef.

Samhällsbyggnadsnämnden (SBn) behandlade granskningen i feb 2016 och beslutade att uppdra till förvaltningen att ta fram en åtgärdsplan utifrån de brister som påpekades och att detta skulle redovisas för nämnden 22 mars 2016, SBn 2016-02-09 § 6. I mars 2016 behandlade nämnden återigen granskningen och beslutade med förvaltningens tjänsteskrivelse (daterad 2016-03-13) som underlag att utveckla tillsynsplaner, utbildning på området samt undersökningar om sökandes uppfattning om myndighetens information och service, SBn 2016-03-22 § 40.

3.4.1.2. Bedömning

Vår bedömning är att hanteringen av granskningen – *Effektivitet och servicenivå i bygglovsprocessen* inte har hanterats på ett ändamålsenligt sätt och att hanteringen initialt inte hade förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnden bedriver, men efter att granskningen hanterats på nytt bedöms hanteringen ha förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet som nämnden bedriver.

Vi vill särskilt lyfta fram vikten av att det finns rutiner som säkerställer den fortsatta handläggningen av granskningar efter att de expedierats. Vår rekommendation är att nämnden inför någon form av kontrollfunktion/kontrollmoment i syfte att säkerställa att handlingar och dokument hanteras oavsett vad som händer på individnivå.

3.5. Fritids- och kulturnämnden 2015

3.5.1. Styrning och ledning av fritids- och kulturnämndens verksamheter (augusti 2015)

Syftet med granskningen var att bedöma om fritids- och kulturnämndens, FoKn, verksamhet styrdes och leddes på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Den sammanfattande bedömningen efter genomförd granskning var att fritids- och kulturnämndens verksamheter inte styrdes och leddes på ett helt ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Bedömningen var även att det fanns brister avseende den interna kontrollen som behövde uppmärksammas för att säkerställa att nämnden, som är ytterst ansvarig, skulle ha tillräcklig kontroll över sina verksamheter.

Med anledning av de iakttagelser som framgått av granskningen lämnades nämnden genomföra/följa följande rekommendationer:

- Att säkerställa att beslut fattas på rätt nivå inom organisationen och att nivån på delegationer är ändamålsenlig.
- Att revidera styrdokument för att säkerställa en tillräcklig internkontroll
- Att revidera reglerna för föreningsstöd så att de är tydliga och transparenta.
- Att säkerställa att nämndens styrning och ledning är tillräcklig för att verksamheten ska bedrivas på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt.

3.5.1.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i augusti 2015 och expedierades 2015-09-04 av kommunkansliet. Enligt diariesystemet delgavs granskningen till Kf presidium, partiernas gruppleddare, Ks ordinarie ledamöter samt ersättare. Fritids- och kulturförvaltningens chef sattes som ansvarig tjänsteman. En tjänsteskrivelse kopplat till ärendet diariefördes 2015-10-08.

Fritids- och kulturnämnden behandlade granskningen i oktober 2015 och beslutade att följa revisorernas rekommendationer, FoKn 2015-10-23 § 90. Tidigare under året, i feb 2015, beslutade nämnden om revidering av reglerna för föreningsstöd, (FoKn 2015-02-25 § 19). Det går inte av protokollen se att det i arbetet med att revidera reglerna för föreningsstöd har tagits någon hänsyn till nämndens beslut om att följa revisorernas rekommendationer. Däremot framgår av den tjänsteskrivelse (daterad 2015-10-08) som fanns som underlag när granskningen hanterades i oktober att fritids- och kulturchefen föreslog att beslutet om revidering av föreningsstöd (FoKn 2015:19) fullt ut skulle ta hänsyn till revisorernas rekommendationer vad gäller transparens och tydlighet. Hänsyn till granskningens iakttagelser och rekommendationer har enligt intervju tagits i arbetet med revidering av föreningsstöd även om det inte framgår av nämndens protokoll.

Vid antagandet av de nya reglerna för föreningsstöd, i december 2015, framgår att FoKn beslut i feb 2015 (FoKn 2015:19) har legat till grund för arbetet med revideringen av reglerna. Det går dock inte av protokollen se om/eller i vilken utsträckning nämndens beslut i oktober 2015 (FoKn 2015:90) att följa revisionens rekommendationer också legat till grund för arbetet med de nya reglerna, FoKn 2015-12-09 § 108. Det går med andra ord inte att spåra någon koppling mellan nämndens beslut om att ta hänsyn till revisorernas rekommendationer, och det slutliga antagandet av reglerna för föreningsstöd i december.

Av intervju framgår att det har skett ytterligare åtgärder/aktiviteter med anledning av granskningens iakttagelser och rekommendationer, men att kopplingen till granskningen inte framgår av protokollen. Exempel på sådana åtgärder är;

- Att föreningsstöden ska redovisas samlat under en egen punkt på nämndens sammanträde och inte under punkten delegation som tidigare.
- Att analys av bokningar och anläggningar kommer genomföras i syfte att säkerställa en ändamålsenlig styrning på området och lyfta fram vad det kostar för exempelvis föreningar att ha verksamhet i nämndens lokaler.

3.5.1.2. Bedömning

Vår bedömning är att granskningen – *Styrning och ledning av fritids- och kulturnämndens verksamheter* i begränsad utsträckning har behandlats på ett ändamålsenligt sätt och att det finns brister i hur ärendet dokumenterats i nämndsprotokollen, samt att hanteringen till övervägande del har haft förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet.

Det är vår uppfattning att protokollen inte visar hur besluten om revidering av reglerna för föreningsstöd hänger ihop med varandra. Som protokollen nu är skrivna framgår det inte att det i arbetet med att revidera reglerna för föreningsstödet har tagits någon hänsyn till granskningens iakttagelser och rekommendationer, vilket nämnden särskilt beslutat om och som enligt intervju ska ha skett i praktiken.

Dock gör vi bedömningen utifrån intervju att det i arbetet med att revidera reglerna har tagits hänsyn till nämndens beslut om att ta hänsyn till granskningens iakttagelser och rekommendationer.

3.6. Kommunövergripande (samtliga nämnder/ks)

3.6.1. Hantering av kontantkassor (november 2014)

3.6.1.1. Sammanfattning av granskning

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens nämnder hanterade befintliga kontantkassor ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll?

Den sammanfattande bedömningen av granskningen var att reglerna för hantering av kontantkassor inte i alla avseenden var ändamålsenliga, samt att den interna kontrollen i vissa avseenden var otillräcklig.

Med anledning av granskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer:

- Rutinerna för hantering av kontantkassor i Kalix kommun behöver uppdateras, förtydligas och utvecklas.
- Rutinen för hantering av kontantkassor behöver implementeras ute i de olika verksamheterna.
- Rutinen behöver beskriva hur personalen ska gå tillväga om misstanke om oegentligheter skulle uppkomma.

3.6.1.2. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i november 2014 och expedierades 2014-11-28 till kommunstyrelsen. Av slutdokumentet framgår att den är ställd till Ks och samtliga nämnder, men att denna endast delgetts Ks.

Kommunstyrelsen behandlade granskningen i mars 2015 och beslutade att anta ekonomienhetens svar som framgår av protokollet, Ks 2015-03-16 § 75. Ekonomienheten lyfter i sitt svar fram det som behöver bli tydligare gällande hanteringen av kontantkassor;

- Ansvaret måste bli tydligare avseende vad gäller hanteringen av kontantkassor genom att det ska tilldelas för respektive verksamhet/kassa
- Rutinerna behöver förtydligas
- Utbildningsinsatser kommer att behövas

Vidare framgick det av ekonomienhetens svar att i kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2014 hade även *rutiner för handkassor* lyfts fram som ett förbättringsområde, dock flyttades datumet för revideringen av rutinerna fram p.g.a. den granskning som revisorerna genomförde angående kontantkassor. Rutinerna skulle vara reviderade och klara till sista april 2015 och att det därefter skulle ske implementering samt genomföras utbildning för de verksamheter som hade handkassor. I ekonomienhetens svar framgick även att Ks internkontrollplan skulle utökas med ytterligare ett kontrollområde - *Säkerställa att kontantkassehantering hanteras i enlighet med utarbetade rutiner.*

Protokollsutdrag har delgetts kommunrevisorerna samt ekonomienheten. Av intervju framgår att förvaltningarna har representation i ekonomienheten genom att de har sina ekonomer placerade på ekonomienheten.

3.6.1.3. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen – *Hantering av kontantkassor*, i begränsad utsträckning har varit ändamålsenlig men att den ändå har haft förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbete som nämnderna och kommunstyrelsen bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att nämnderna inte har delgetts vare sig slutdokumenten eller rapporten utan det är endast Ks som har fått dessa till sig trots att de är ställda särskilt till samtliga nämnder. Dock har den vidare hanteringen omfattat nämndernas verksamheter och därav gör vi bedömningen att den har haft förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet i kommunen.

3.6.2. *Hantering och ansökan av statsbidrag inom flyktingmottagandet (november 2015)*

Syftet med granskningen var att bedöma om ansvariga nämnder säkerställde att kommunen fick del av de statliga ersättningar inom flyktingmottagandet som kommunen hade rätt till.

Den sammanfattande bedömningen var att hanteringen av statliga ersättningar inom flyktingmottagandet i stort hanterades på ett från ekonomiskt synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen till övervägande del var tillräcklig.

Med anledningen av granskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer:

- Att kommunen samlar ansvar och kompetens inom området.
- Att kommunstyrelsen borde pröva hur samverkan och samordning inom området kan vidareutvecklas.
- Att verksamheterna bör vidareutveckla och dokumentera sina rutiner på området.
- Att nämnderna bör pröva hur de kan utveckla sin interna kontroll på området.
- Att kommunstyrelsen bör, i samband med upprättandet av årsredovisning 2015, göra en kritisk prövning när det gäller eventuell periodisering av erhållna statsbidrag för flyktingmottagandet.

3.6.2.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i november 2015 och expedierades 2015-11-27 till KF:s presidium, partiernas gruppledare, Sn, Un och överförmyndaren.

Kommunstyrelsen behandlade granskningen i april 2016 och beslutade att bilda en arbetsgrupp för hantering och ansökningar av statsbidrag samt att dokumentera rutiner för hantering och ansökningar av statsbidrag inom flyktingmottagandet i Ks verksamheter, Ks 2016-04-18 § 103.

Socialnämnden behandlade granskningen i feb 2016 och fattade beslut om att de hade tagit del av rapporten samt att revisorernas rekommendationer skulle följas, Sn 2016-02-25 § 17. Det framgår inte av protokollet om någon särskild återkoppling/uppföljning skulle ske med anledning av beslutet. Av intervju framgår att ingen särskild återkoppling har skett med anledning av nämndens beslut. Dock pågår aktiviteter som har koppling till granskningens iakttagelser; bl.a. att dokumentera rutiner på området liksom arbete med internkontrollplanen där systematisk uppföljning sker.

Utbildningsnämnden behandlade granskningen i mars och beslutade att följa revisorernas rekommendationer gällande punkt 3 "*Berörda verksamheter bör vidareutveckla och framförallt dokumentera sina rutiner inom området. Detta för att bland annat minska sårbarheten vid personalförändringar*", Un 2016-03-04 § 31. Nämnden har inte fattat något särskilt beslut avseende uppföljning eller vem som är ansvarig för genomförandet av beslutet. Av intervju framgår dock att förvaltningschefen uppdragit till ekonomen att ta fram rutiner utifrån nämndens beslut.

3.6.2.2. Bedömning

Vår bedömning är att hanteringen av granskningen – *Hantering och ansökan av statsbidrag inom flyktingmottagandet* har varit ändamålsenlig och att hanteringen har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet som nämnderna och kommunstyrelsen bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att expedieringen har varit ändamålsenlig. Vidare har Ks, Sn samt Un hanterat granskningen och det är vår bedömning att samtliga har fått del av granskningens innehåll och att detta har varit ett bidrag till verksamheternas förändringsarbete.

3.6.3. Upphandlingsverksamheten (oktober 2015)

Syftet med granskningen var att bedöma om styrelsen och nämnderna bedrev en ändamålsenlig verksamhet för offentlig upphandling samt om den interna kontrollen var tillräcklig.

Bedömningen var att upphandlingsverksamheten i betydande utsträckning fungerade på ett ändamålsenligt sätt. Roll- och ansvarsfördelningen bedömdes ändamålsenlig till sin struktur men att den inte alltid tillämpades. Det varierade i vilken omfattning som upphandlingar bedrevs ändamålsenligt enligt såväl gällande lagregler som kommunens egna riktlinjer. Den interna kontrollen av såväl den samlade upphandlingsverksamheten som av avtalstillämpningen bedömdes som begränsad och därmed inte fullt tillräcklig.

Med anledning av granskningen lämnades följande rekommendationer:

- Inrättande av ett forum för samordning och erfarenhetsutbyte inom upphandlingsområdet.
- Att löpande system och rutiner för internkontroll avseende formerna för direktupphandling, avtalstillämpning och köptrohet utvecklas för kommunstyrelsen som kommunens övriga nämnder.
- Att Ks tar initiativ till en revidering av inköpshandboken utifrån aktuella lagkrav och övriga nu gällande förhållanden.
- Översyn över eventuella organisatoriska åtgärder som kan vidtas för att förbättra avtalstillämpning och köptrohet.
- Att fortsatta informations- och utbildningsinsatser genomförs riktade till både kommunens nämnder/förvaltningar och de kommunala företagen.

3.6.3.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen slutfördes i oktober 2015 och expedierades 2015-11-13 till KF:s presidium, partiernas gruppledare, samtliga nämnder och upphandlingsansvarig.

Kommunstyrelsen hanterade granskningen i januari 2016 och beslutade att följa revisorernas rekommendationer, Ks 2016-01-18 § 11. Kommundirektören uppdrogs att lämna återrapport i ärendet till Ks den 30 maj 2016. Vidare framgår att protokollsutdrag skickades till revisorerna, kommundirektören samt till samtliga nämnder. Det arbete som kommer att ske är att sätta samman en arbetsgrupp och arbeta vidare med uppdraget samt att arbeta fram ett handlingsprogram, enligt intervju.

Utbildningsnämnden tog del av granskningen och beslutade att ta med sig revisorernas bedömningar till sina verksamheter, Un 2015-11-27 § 129. Protokollsutdraget skickades till utbildningschefen, rektorer samt förskolechefer. Av intervju framgår att det inte pågår något särskilt arbete på utbildningsförvaltningen utan att de avvaktar det arbete som pågår på kommunövergripande nivå.

Fritids- och kulturnämnden delgavs granskningen i december vilket framgår av punkten meddelanden, FoKn 2015-12-09 § 98. Nämnden har inte fattat något särskilt beslut med anledning av delgivningen av granskningen. I mars 2016 har nämnden återigen behandlat granskningen och beslutade att lägga granskningen till handlingarna samt att uppdra till fritids- och kulturchefen att tillse att rekommendationerna från granskningen följs, FoKn 2016-03-02 § 10. Det finns inget särskilt beslut om uppföljning med anledning av beslutet utan den uppföljning som sker är inom ramen för internkontrollplanen.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade granskningen i december 2015, Sam 2015-12-08 § 180. Nämnden fattar inget beslut med anledning av presentationen av granskningen. I protokollet framgår endast att förvaltningschefen har presenterat granskningen för nämnden. Enligt intervju görs bedömningen att huvudhanteringen av granskningens iakttagelser kommer att skötas av Ks och därav har inget särskilt arbete startats på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Socialnämnden behandlade granskningen i december 2015 och beslutade att lägga den till handlingarna samt att uppdra till förvaltningschefen att följa att rekommendationerna följs, Sn 2015-12-17 § 157. Det har inte skett några särskilda uppföljningar eller åtgärder som går att spåra i protokoll med anledning av granskningen eller nämndens behandling av granskningen i december. Av intervju framgår dock att det skett utbildningar på upphandlingsområdet samt att upphandlingarna har lyfts upp på agendan och där fokus har varit att i högre utsträckning ingå i samverkansavtal än vad som skett tidigare. I övrigt inväntar förvaltningen vad som sker på kommunövergripande nivå.

3.6.3.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen - *Upphandlingsverksamheten* har varit ändamålsenlig och att hanteringen har förutsättningar att bidra till nämndernas och styrelsens löpande förbättringsarbete.

Bedömningen grundas på att diarieföring samt expedieringen har varit ändamålsenlig eftersom att granskningen kommit samtliga nämnder tillhanda. Vidare har samtliga nämnder inklusive Ks delgivits granskningen. Vi gör även bedömningen att samtliga nämnder och Ks har analyserat och tagit till sig av granskningens innehåll.

3.6.4. Vikariehantering inom socialnämnd och utbildningsnämnd (november 2015)

Syftet med granskningen var att bedöma om socialnämndens och utbildningsnämndens vikariehantering skedde på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Den sammanfattande revisionella bedömningen var att socialnämndens och utbildningsnämndens vikariehantering till övervägande del skedde på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen var dock att det fanns vissa brister i den interna kontrollen, främst inom socialnämnden.

Revisorerna lämnade följande rekommendationer.

- Att bemanningsenhetens arbetssätt tydliggörs. Detta är av yttersta vikt för att vikariehanteringen ska kunna ske på ett effektivt sätt.
- Att socialnämnden säkerställer finansiering av fortsatt utveckling av AAG och kontinuerligt följer upp effekterna av de åtgärder som beslutats.
- Att socialnämnden säkerställer att nämndens kvalitetsledningssystem implementeras i verksamheten.
- Att utbildningsnämnden även fortsättningsvis säkerställer att vikariepoolen inom grundskolan fungerar på avsett vis och fortsätter vidta åtgärder för att säkerställa tillräcklig korttidsbemanning inom samtliga verksamheter.

3.6.4.1. Formell behandling och presenterade åtgärder från styrelse/nämnd

Granskningen färdigställdes i november 2015 och expedierades 2015-11-13 till KF:s presidium, partiernas gruppledare, Ks, Sn och Un.

Kommunstyrelsen behandlade granskningen i december 2015, Ks 2015-12-21 § 27, och beslutade att kalla ordförande i Sn och Un till sammanträde 30 maj 2016 för att lämna muntlig och skriftlig redovisning om nämndernas inställning till rekommendationerna och revisorernas granskning av nämndernas vikariehantering. Protokollet expedierades till Sn, Un samt Ks.

Socialnämnden hanterade granskningen i december 2015 och beslutade att lägga rapporten till handlingarna samt uppdra till förvaltningschefen att följa de rekommendationer som revisorerna lämnat, Sn 2015-12-17 § 156. Beslutet omfattar inte någon tidsplan eller hur uppföljning/återkoppling till nämnden ska gå till. Av intervju framgår att det inte sker några särskilda åtgärder på förvaltningsnivå men att dialog har inletts med bemanningsenheten i syfte att arbetssätt behöver förtydligas och att socialchefen har önskemål om att på något sätt ingå i bemanningsenhetens ledningsgrupp. Gällande implementeringen av ledningssystem är detta ett pågående arbete.

Utbildningsnämnden har behandlat granskningen i november 2015 och beslutade ta med sig revisorernas rekommendationer till berörda verksamheter, Un 2015-11-27 § 130. Vidare framgår att nämnden beslutar se över och följa upp kostnaderna för vikariehanteringen som ett led i internkontrollen. Det går inte av protokollet utläsa vem som är ansvarig för att uppföljningen blir ett led i internkontrollen eller i tid när detta ska vara utfört. Utbildningsnämndens protokoll delgavs utbildningschefen, rektorer samt förskolechefer.

3.6.4.2. Bedömning

Vår bedömning är att behandlingen av granskningen – *Vikariehantering inom socialnämnd och utbildningsnämnd* har varit ändamålsenlig och att hanteringen har förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet som nämnderna och styrelsen bedriver.

Bedömningen utgår ifrån att expedieringen har varit ändamålsenlig och att samtliga nämnder har fått till sig granskningens innehåll och att detta har varit ett bidrag i nämndernas förändringsarbete på området.

Maj 2016

Hans Forsström

Uppdragsledare/Projektledare